

การศึกษาการจัดระบบการดูแลในชุมชนต่อคุณภาพชีวิต
ของผู้ป่วยจิตเภท จังหวัดสมุทรสงคราม

นางศันสนีย์ พูลผล

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2547
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF CARE MANAGEMENT SYSTEM IN COMMUNITY ON QUALITY OF LIFE
OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS , SAMUTSONGKHRAM PROVINCE.

Mrs Sansanee Poolphol

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing
Department Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2004

คันสนีย์ พูลผล : การศึกษาการจัดการระบบการดูแลในชุมชนต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยจิตเภท
จังหวัดสมุทรสงคราม (A STUDY OF USING CARE MANAGEMENT SYSTEM IN
COMMUNITY ON QUALITY OF LIFE OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS ,
SAMUTSONGKHRAM PROVINCE.) อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ,
121 หน้า.

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการดำเนินโครงการศึกษาอิสระ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของ
ผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน จังหวัดสมุทรสงคราม ก่อนและหลังการดำเนินการจัดการระบบการดูแลในชุมชน
สำหรับผู้ป่วยจิตเภท กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยจิตเภทจำนวน 20 คน ได้จากการคัดเลือกตามเกณฑ์คุณสมบัติ
จากผู้ป่วยจิตเภทที่อาศัยอยู่ในชุมชนตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยผู้ป่วยจิตเภท
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการดูแลด้วยการจัดการระบบการดูแลในชุมชน ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดการจัดการ
ผู้ป่วยรายกรณีในชุมชน ประกอบด้วยการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการโครงการ
และขั้นประเมินผล ใช้เวลาในการดำเนินการ 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย
1) เครื่องมือในการดำเนินการ ได้แก่ คู่มือการจัดการระบบการดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชนโดยการ
ประยุกต์ใช้การจัดการผู้ป่วยรายกรณีสำหรับทีมสุขภาพ และ แผนการดูแลผู้ป่วยของทีมสหวิชาชีพ ซึ่ง
ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2) เครื่องมือในการประเมินผลโครงการ คือ
แบบวัดคุณภาพชีวิต (WHOQOL - BREF - THAI) มีค่าความเชื่อมั่น ครอนบาร์คอัลฟา 0.84 วิเคราะห์
ข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติเชิงบรรยายได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตก่อนและหลังการดำเนินการ โดยใช้สถิติ
ทดสอบที (Dependent t-test) โดยกำหนดค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน หลังการดำเนินการจัดการระบบ
การดูแลในชุมชน ($\bar{X} = 88.5$, $SD = 12.62$) สูงกว่าก่อนการดำเนินการ ($\bar{X} = 60.50$, $SD = 7.66$) อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4677816236: MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD: CARE MANAGEMENT SYSTEM / CASE MANAGEMENT / SCHIZOPHRENIC PATIENTS / QUALITY OF LIFE

SANSANEE POOLPHOL: A STUDY OF USING CARE MANAGEMENT SYSTEM IN COMMUNITY ON QUALITY OF LIFE OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS, SAMUTSONGKHRAM PROVINCE. INDEPENDENT STUDY ADVISOR:

PENPAKTR UTHIS, Ph.D., 121 pp.

The objective of this independent study project was to determine the quality of life of with schizophrenia patients in Samutsongkhrum province before and after the implementation of a care management system in the community. The sample were 20 with schizophrenia patients who met the inclusion criteria and resided in Muang district, Samutsongkhrum province. The care management system in community was developed from concepts of case management and included three steps: preparation, implementation, and evaluation. 1] care management in community hand book and care plan for health team to take care patient in the community. 2] the quality of life measurement report[WHOQOL-BREF-THAI] with Chronbach alpha reliability of 0.84. Frequency, mean and standard deviation were used for demographic data analysis. Paired t-test were used to compare quality of life scores before and after the implementation of the care management system.

Major findings were as follows.

The study found that quality of life scores after using the care management system in the community were significantly higher than before using care management system in community ($t= 13.18, p= .05$).

Filed of study Mental Health and Psychiatric Nursing
Academic year 2004

Student's signature.....*uthis*
Advisor's signature.....*Penpaktr Uthis*

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิศ อาจารย์ที่ปรึกษา โครงการศึกษาอิสระ ผู้ซึ่งได้ให้ความรู้ ชี้แนะแนวทางในการศึกษาเป็นทั้ง แรงบันดาลใจให้ผู้ศึกษาเกิดความมุ่งมั่น ตลอดจนให้ความเมตตา เอาใจใส่ และให้กำลังใจผู้ศึกษา ตลอดมา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ผู้ศึกษากราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลีบุญรัชชัย และอาจารย์ ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา ที่ให้กำลังใจเสมอมา รวมทั้ง คณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และ ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาในการพัฒนาตนเอง รวมทั้งให้กำลังใจในการศึกษา ตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในสถานีอนามัยในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน และคุณ สุรัตน์ ผลละศิริ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือให้การดำเนินตามโครงการสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้ป่วยและญาติทุกท่านที่เห็นความสำคัญ สละเวลาและให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการ

ท้ายสุดนี้คุณค่าและประโยชน์ที่มีอยู่ในโครงการศึกษาอิสระนี้ ผู้ศึกษาขอบแต่ กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ป่วยจิตเภททุกท่าน ให้มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์ตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	8
แนวเหตุผลและสมมุติฐานการศึกษา	8
ขอบเขตการศึกษา	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	53
ขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
การวิเคราะห์ข้อมูล	63
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
รายการอ้างอิง	83
ภาคผนวก	90
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ	91
ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา	93
ค เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	96
ประวัติผู้ศึกษา	121

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวน ร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน ที่เข้าร่วมโครงการ การจัดระบบการดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน จังหวัดสมุทรสงคราม 66
2	จำนวน ร้อยละของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน ที่เข้าร่วมโครงการการจัดระบบการดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน จังหวัดสมุทรสงคราม 68
3	จำนวน ร้อยละระดับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยจิตเภทโดยรวมก่อนและหลัง การจัดระบบการดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน 70
4	จำนวน ร้อยละระดับคุณภาพชีวิตเป็นรายด้านของผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและ หลังการจัดระบบการดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน 71
5	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตเป็นรายด้านของผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลัง การจัดระบบการดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน 72

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ		หน้า
1	สรุปขั้นตอนการดำเนินโครงการ.....	64
2	ขั้นตอนการปฏิบัติสำหรับการจัดระบบการดูแลในชุมชน.....	107